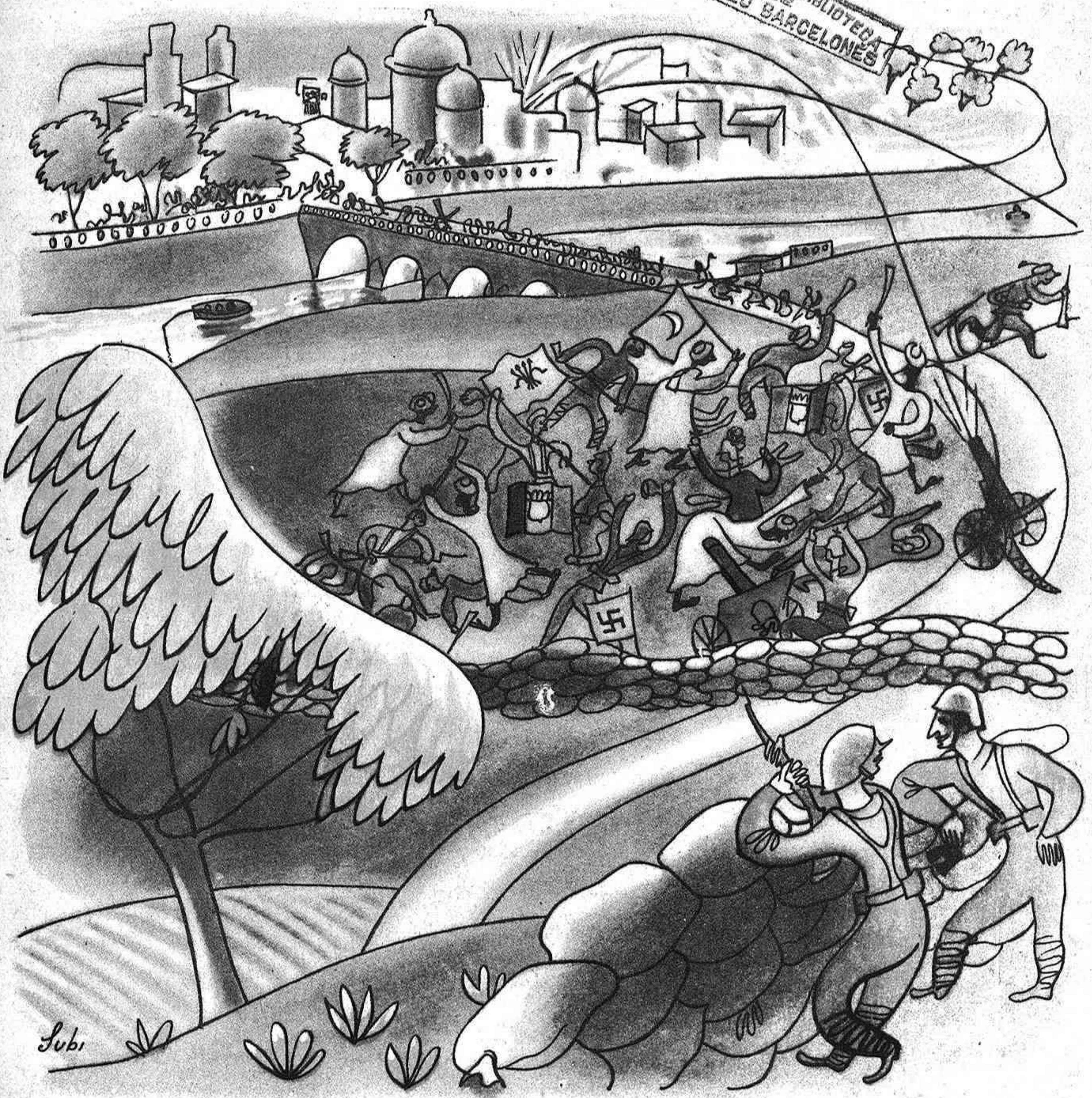

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARBENTANY I LA BIBLIOTECA DE PATENEU BARCELONES 290 - TEL. 23994

Subi

CONTRA LA INVASIO
 — Que fan un 3 de Maig, aquests?
 — No. Fan un «2 de Mayo».

VINT I CINC CENTIMS

QUINES COSES!

El senyor Comes i Solà descobreix un cometa que pot "devengar" beneficis

La notícia s'ha escampat per la ciutat amb una rapidesa extraordinària. El veterà i, a desgrat de tot, home d'edat i de ciència, en rebre la nostra visita per tal que ens informés de la veracitat de la notícia, ens digué:

—No us podeu imaginar la meua emoció quan, ara fa nou anys, vaig descobrir el cometa «Comes i Solà». Descobrir un conegut que porti el mateix cognom que nosaltres, sempre és una cosa que causa una mena de sensació, però descobrir un cometa homònim, amb els mateixos cognoms patern i matern que un, és quelcom inenarrable. Quan vaig constatar-ho per primera vegada, ni m'ho volia creure, però l'evidència matemàtica de l'astronomia és una cosa que mata el dubte i aclareix l'enteniment.

Dites aquestes paraules, l'home de ciència ens fa passar al seu observatori, una de les curiositats més curioses del qual són les gàbies especials on es conserven els planetes «Amèlia», «Mercedes» i «Pepita», que són una preciositat.

—De totes maneres —l'illustre astrònom diu «de totes maneres» amb l'accent dels savis—, avui no veniu pas perquè us faci participar de la meua emoció de descobridor de «nuevos mundos», sinó que heu vingut per parlar d'aquest cometa que ha assolit

la notable marca dels quaranta-dos quilòmetres per segon i que té una cua de dotze milions de quilòmetres de llargada. N'heu sentit parlar mai d'una cua tan considerable?

—No, senyor.

—I no us suggereix res?

—No, senyor.

—Es que no deveu estar acostumat a reflexionar. Una cua així, que desperta la curiositat de molta gent, pot aprofitar-se per moltes coses. Però una de les utilitzacions més devengadores, és la publicitària. Un «slogan» qualsevol escrit damunt la cua, per exemple: «Comprad hojas de afeitar y no os habrá de pesar», seria comentat per milions i milions de persones.

—Quines perspectives, senyor Comes! Un mitjà així, per fer propaganda antifeixista, donaria un rendiment enorme. Però —vaig afegir—, és possible pintar lletres a la cua del cometa?

—Es molt difícil. Jo només conec un home al món capaç d'emprendre's una cosa així.

—Sí, és clar. Ja sé qui vol dir. Però ara no en podem parlar.

—Es una veritable llàstima. Bé, miri, resignació. No sé què dir-li.

I el senyor Comes i Solà, en una sobtada impaciència de savi, va acomiadar-nos polidament.

Avisos oficials

NOTA DE DIVULGACIO PREGADA

Es fa saber a tots els ciutadans d'ambdós sexes, i en general a totes les persones o espècies que s'interessin per la bona marxa de la guerra, que Garraf ha estat declarat zona de propaganda, amb totes les consideracions i pronunciaments favorables. Per tant, els individus que no siguin res i puguin acreditar només llur qualitat de transeünts, vénen obligats a donar les màximes facilitats al personal de la zona de propaganda, estimant-los i considerant llur gestió sense suspicàcies, trobant bé que siguin una institució i que puguin fer el que els doni la gana sense que no s'hi fiqui ningú.

AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA

CENSURA

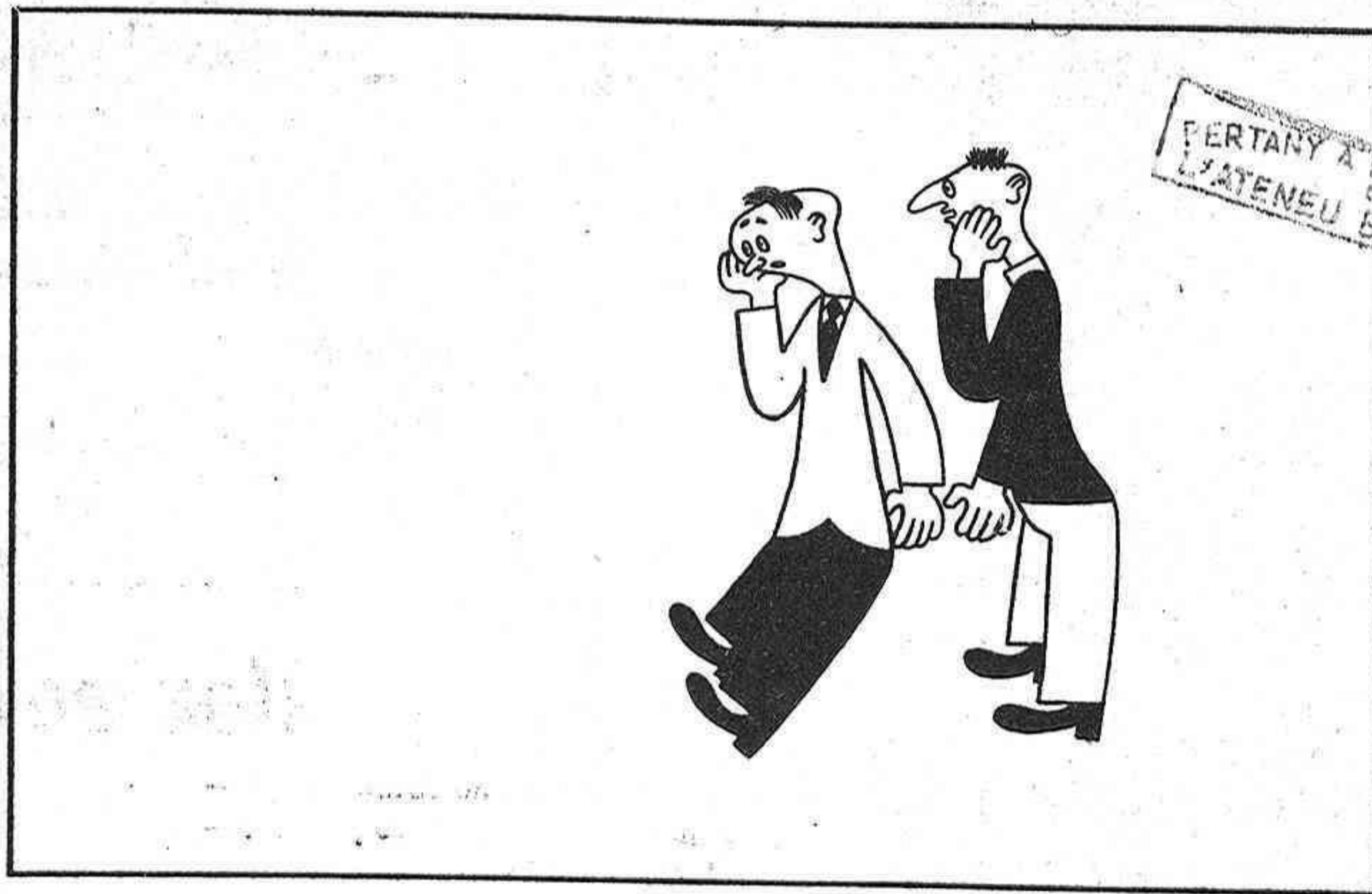

FALSA ALARMA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3027

EDITORIAL

Ens han afluixat les brides. — Els horitzons que se'ns obren. — Les bones conductes sempre reben premi

Estem d'enorabona. Hem de comunicar als nostres lectors una grata notícia: la censura ens ha dit que ja podem parlar de cavalls, de cactus i de modes. Es tracta, en el cas dels cavalls, de cavalls civils, naturalment, però no per això la notícia perd bondat ni consistència. Després de més d'un any de tenir vedats aquests temes, per exigències de la guerra, les portes de l'amenitat se'ns obren de bat a bat altra vegada i podem tornar pels nostres furs d'escriptors elegants i ben vistos.

Es molt lògic que, ara que podem parlar de cavalls, de cactus i de modes, deixem de banda altres temes-recurs que havíem cultivat fins ara, que ens servien per amarrar omplint buits i per espe-

rar el dia que ens podríem ocupar de cavalls, de cactus i de modes. Pel que es veu, anem a fer de L'ESQUELLA el setmanari de la llar més important de l'època. Ací trobarà l'enginyós les petites invencions pràctiques que fan agradable la vida: la noia jove, la manera de trobar promès; la mare de família, els plats més assequibles; l'infant, la fórmula de buidar els pots de confitura sense deixar rastre, etcètera.

Això suposa un reajustament editorial de gran envergadura, que potser ens obligarà a apujar el preu. Sigui com sigui, no ens aturarem davant de cap dificultat: la vocació ens empeny i, ara que ens podem moure amb llibertat, ens volem lluir. No tothom

té tanta sort com nosaltres, no us cregueu. Els periodistes madrilenys han demanat per favor, en un document de protesta, que la censura els deixés parlar també de cavalls, de cactus i de modes, però fins ara no han aconseguit res. Hi ha coses que només poden concedir-se a gent acreditada, com nosaltres, perquè ja se sap que no en farem mal ús.

Si dèiem que no estem orgullosos diríem una mentida, i nosaltres no volem dir mentides per por d'ésser jutjat pel tribunal d'Alta Traïció i Espionatge. De manera que estem molt orgullosos pel tracte que hem rebut, i prometem continuar fent mèrits, perquè els honors que ens han estat fets fins ara, segueixin honorant-nos.

Ecce homol (Un vaquer.)
 J'accuse! (Bertran de Quintana.)
 El divorci és el sagrament de l'adulteri.
 (Ragassol.)
 Labor omnia vincit. (Un trenca-cadenes.)
 Quien mal anda, mal acaba. (Garcia Aza-
 dell.)
 M'enfilo com una carabassera. (Farreraz.)
 A cada porc li arriba el seu Sant Martí.
 («Los de Aragón».)
 ¡Oh Libertad! ¡Cuántos crímenes se han
 cometido en tu nombre! (Fernández.)
 Calumnia, calumnia que alguna cosa que-
 da. (E. Endéritz.)
 Feu-me un nus a la cua. (Thoryo.)

Brillar por su ausencia. (Un missioner de
 París.)

Una nova versió

QUI HO HA DIT?

Es feta sentir la necessitat de posar les coses a llur lloc. Sovint, sentint pronunciar frases esdevingudes famoses, hem notat que hom les atribueix a uns senyors que en són totalment innocents. Nosaltres, després de cremar-nos les celles, hem investigat l'origen d'una colla d'aquestes frases i les donem a continuació, amb el nom de llurs veritables autors:

El sublim toca el ridícul. (Comissariat de Propaganda.)

La pàtria, com les pintures a l'oli, de lluny s'aprecia millor. (Puig i Ferrater.)

Demà m'afaitaràs. (F. Miquel d'Esplugues.)

Cantant les veritats es perden les amistats. (Comorera.)

La sugeresia, la magnesia i la gimnasia són tres coses distintes, aunque parecidas. (F. Martí Ibáñez.)

De sabios es mudar de país. (P. Fàbregas.)

Cet âge est sans pitié. (Gonçal de Reparaz.)

Tots els camins menen a Roma. (Dencàs.)

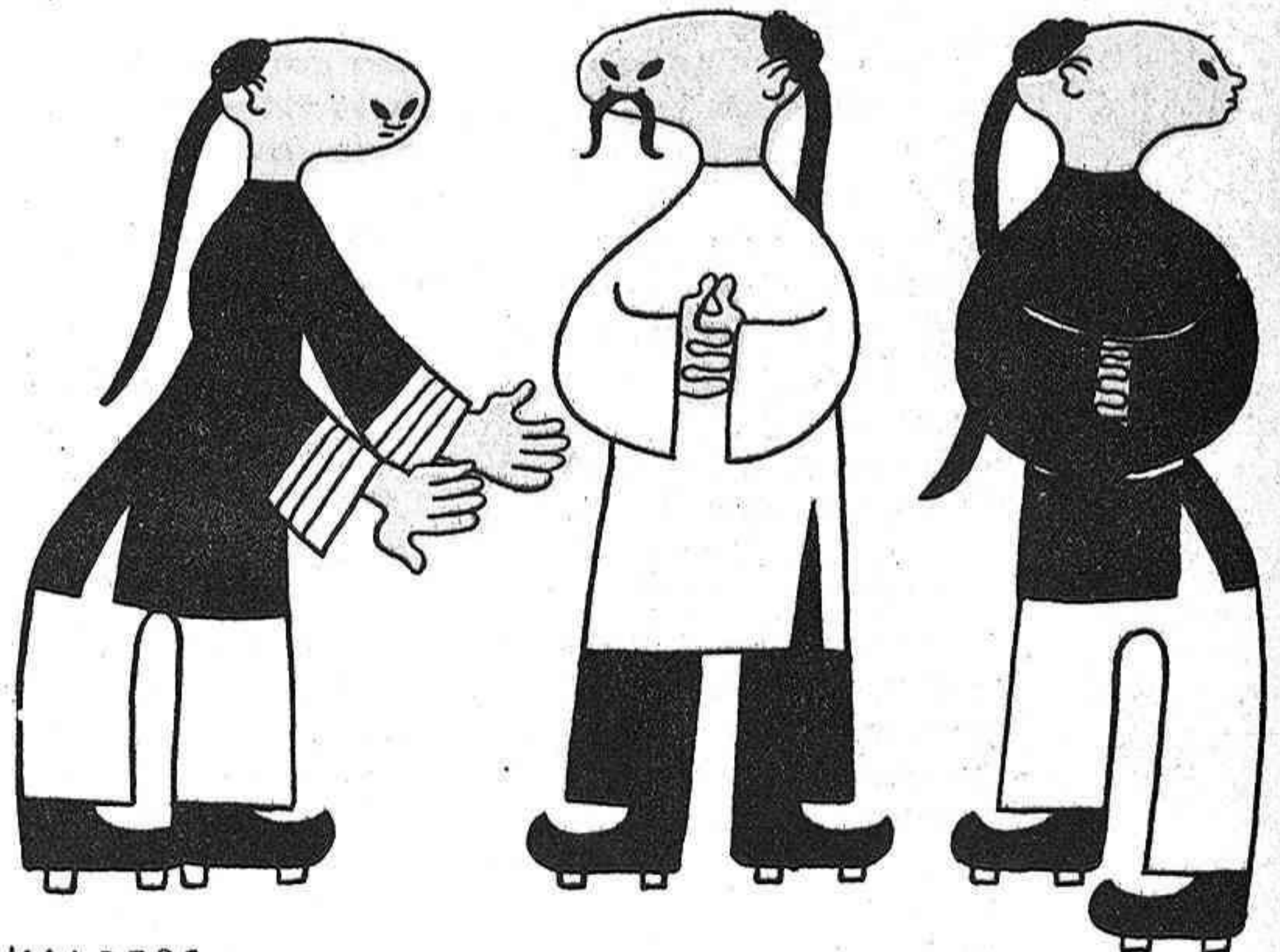
Ave imperator! Morituri te salutant. (Un grup de pensionistes de Sant Elies.)

La propietat és una requisa. (Un ex-patru-llaire.)

Cadascú mira el que li dona la gana. (Miravittles.)

Detrás de mí, «El Diluvio». (Partit Federal Ibèric.)

De los cuarenta para arriba, no te mojes la barriga. (Profesor Capo.)

KALDERS

— Nosaltres aquest romanso de les cues ja el teníem abans de la guerra...

EL CINEMA REVOLUCIONARI ES UN FET

Per ara ja s'ha cremat per valor de 4.000.000 de pessetes de films acabats

I els productors no s'han cansat encara

Ja era hora que la Revolució que el «Comité Económico de Cines» ha portat a la comptabilitat, com explicàvem en el nostre número anterior, arribés a la producció. Per veure si era cert, hem anat a fer un passeig per Montjuic, sols, naturalment, perquè és sempre perillós fer un passeig acompanyat i, en efecte, hem trobat aquells indrets completament tranquils.

Només en els antics estudis Trilla-La Riva s'hi sentia una certa remor i una certa pudor de celuloide cremat. Hi hem entrat i, vetllant una foguera que es moria, hi hem trobat quatre dels més destacats elements de la producció cinematogràfica, cada un dels quals tenia al darrera un desconegut amb una pistola als dits.

—Com! —hem dit—. Vostès ací? Que fan un film de gangsters?

—No —ens ha contestat el conegut ex-bien senyor La Riva, ex-proveïdor de l'ex-reial ex-casa—. Estem fent producció.

—Sí —intervingué el conegut desconegut senyor Carrasco de la Rubia—. Estem en els darrers tocs d'uns quants films revolucionaris. Ja deveu conèixer el conegut Paco Elías i el conegudíssim mestre Dotras Vila, que fa els **arreglos** musicals.

—Ja ho crec! No va ésser ell que va fer l'**arreglo** de «La Internacional»?

—Fugiu, home! —contestà l'interessat—; jo vaig fer l'**arreglo** de «Hijos del Pueblo», que no és el mateix.

—Ah sí, allò que diu «Hijos del Pueblo... que vais a la que—errra...». I, aquests altres del darrera vostre, qui són?

—Com que nosaltres som els tècnics, aquests ens controlen; cada un de nosaltres té un Comisario Político Sindical. Es per mor de la producció.

—I, n'heu feta molta, de producció?

—Uil Mireu; ja us he dit que estàvem en els darrers tocs d'una colla de films. Ací —digué Carrasco de la Rubia, assenyalant la foguera— hi ha per valor de quatre milions de films acabats i per acabar. Entre ells hi tenim «Aurora de Esperanza», que era una aurora molt revolucionària, però hi havia una **marcha del hambre**...

—I quina marxal —interrompé el mestre concertador i director—. Hi cantaven els àngels! Però què hi farem. Servirà per un altre film, perquè també pot ésser la marxa dels panxa-contents.

—I d'altra producció que encara no hagi arribat als darres tocs, no teniu res?

—Sí; tenim la interrupció d'un film de Lluís Elies que es diu «Chindasvinto rey...» Rei d'on?

—Ara no me'n recordo —contestà l'ex-senyor La Riva—. Es molt bo i té molta gràcia. Afiguri's si n'és de bo, que l'hem interromput per no cremar-lo quan estigués acabat, i ara En Paco Elías, que, és clar, no és pas germà d'en Lluís, anirà...

—A Sant Elies, no?

—No, home; anirà a València a contractar Don Jacinto Benavente perquè ens faci un film.

—Un film revolucionari, naturalment.

—**¡Y a hora!** —protestà l'ex-senyor La Riva—. De cap de les maneres! Volem un film de públic, sense cap tendència política ni social.

—El senyor Benavente els en deu haver feta una de molt grossa, no?

—No; li ho fem desinteressadament.

—Treballen desinteressadament?

—Nosaltres? No, home! De la manera com estan les coses!

—Cobrem només cinc-centes pessetes setmanals, que en el ram de la producció cinematogràfica... —interrompé modestament Carrasco de la Rubia.

—Així, la producció cinematogràfica es limita a una feina de depuració dels films fets?

—De moment, sí; però mentrestant anem utilitant els estudis, que quan estiguin utilitats... ja veurà.

—Hi installeu forns crematoris?

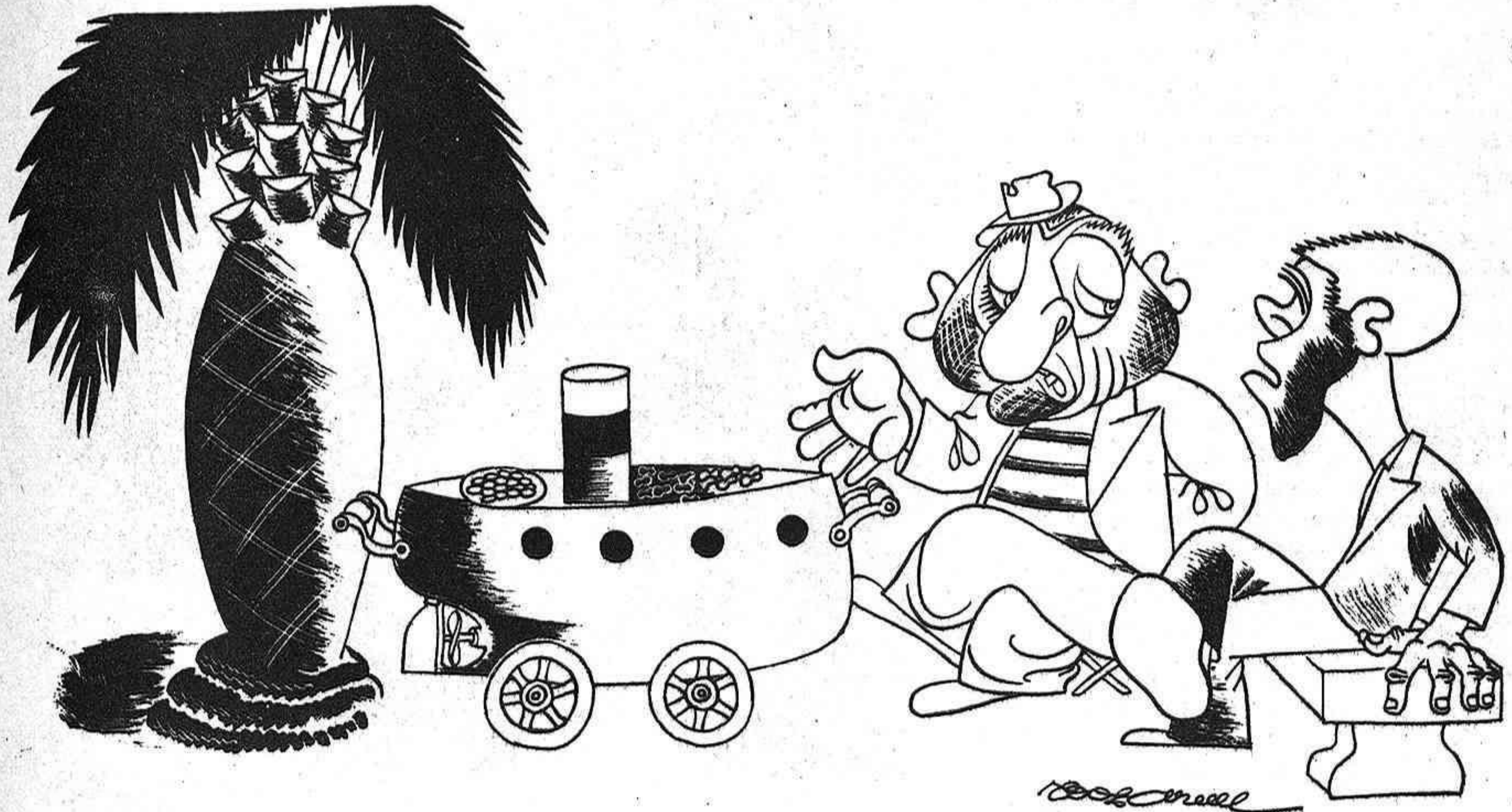
—No, home, no; bons aparells i tota la resta. Però això és per a després.

—Per a després? Després de què?

—Home, no sigui Pau; per a després, entre cometes i fent l'ullet. M'entén?

—Ah, ja! I els comissaris polítics sindicals ho saben?

—Només s'ho pensen; però ells, al **tanto**.

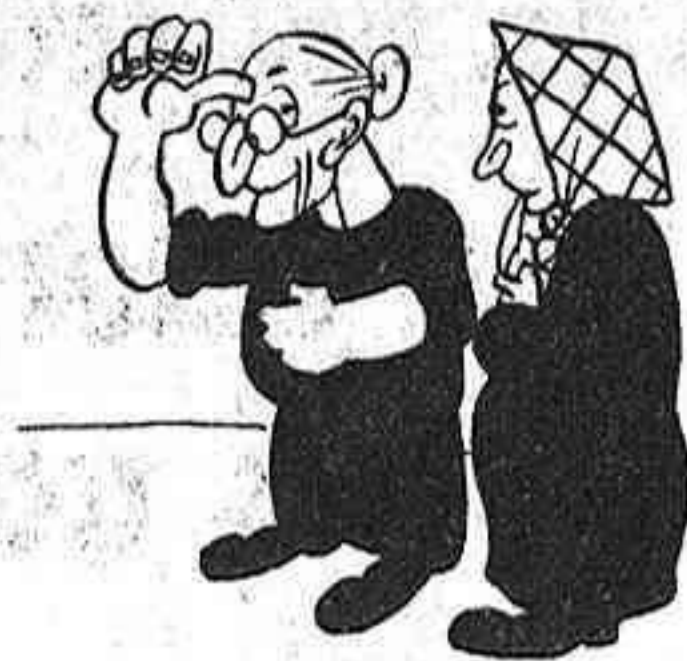

EL LLOGUER DELS VAIXELLS DE GUERRA

—No sé de què s'exclamen. Jo aquest el tinc llogat des de fa dos anys.

—No recordo com s'ha d'oïr missa.

—Es molt fàcil: entreu a missa i us persigneu...

—...Després quan el capellà us miri us aixequen...

—...Quan toqui la campaneta, us agoneu...

—...I quan toquin les sirenes, correu al refugi.

Aquesta secció de «l'Esquella» pertany exclusivament al lector del setmanari. Ací és el dipòsit dels planys, queixes i similars que el nostre client té necessitat d'evacuar. «La Camisa d'Onze Vares» acollirà amorosament, setmana darrera setmana, totes les notes que ens siguin frmeses en català i sense gaires faltes d'ortografia i de lèxic, referents sobretot a anomalies, barbaritats, obscenitats i coses semblants observades pels carrers de la Barcelona dels nostres pecats. No serà, aquesta secció un pou de literatura o de profunditats. Cal que el lector escrigui viu, curt i substanciós.

Estimat director:

Tinc la gran satisfacció de comunicar-vos que d'ara endavant no us podreu ficar amb mi. He fet els meus passos, he mobilitzat les amistats i ara resulta que sóc una institució; en conseqüència, no em podeu posar els peus a rotllo ni res.

Realment, era molt vexant pel país que una persona de la meua importància, tan ben dotada de natural, fós posada en entredit una setmana darrera l'altra, i tot plegat perquè vosaltres teniu una visió estreta de les meues genialitats. Quan hom treballa de cara a la posteritat, totes aquestes petiteses que deieu són episòdiques i no treuen cap a res. Al contrari. El que vosaltres qualifiqueu de planxes, són anècdotes fines, d'aquestes que agraden tan als francesos. Sense les anècdotes, ¿què en quedaria de la revolució? Res, vet ho aquí.

I en quant a això, sí que tinc la consciència completament tranquil·la, puix que una anècdota meua, és el millor del programa; n'he fet moltes i en tinc en

projecte moltes més. Tinc a les meves mans, per realitzar aquesta tasca, un personal addicte i que m'interpreta bé, particularment el femení, amb l'ajut del qual penso coronar una obra (valgui la frase) que volsaltres, muntats a l'anti-

ga i carregats de prejudicis, no heu sabut comprendre.

A desgrat de tot, us saluda i us perdona,

Belissari de Port d'Arganda

Feu-vos de "La teva Dona, la meua i la de l'altre a la Reraguarda"

—Els hem deixat de ciment armat!
—Què? De «madera socializada»!!!

Myera

— Doneu-me una capsa de llumins de deu.
— Ja porteu la recepta ?

QUE HA DE FER, L'IBRER?

La Moda a la Reaguarda

Si t'has cansat d'anar suada i estripada i de fer "pentalfa", si us plau per força La Moda a la Reaguarda t'espera

Senzill model de pentinat per a dormir (si no toquen les sirenes).

Té, entre altres avantatges, el de què no cal amoïnarse gaire per a fer-se'l; més aviat s'aconsegueix aquest tipus de pentinat no amoïnant-se gens ni mica, com indica el model, que per cert, si el mireu de costat, observareu que en comptes de dormir, sembla que toqui la guitarra.

Es una senzilla observació que fem als lectors perquè fa riure i treu molt les mánies de la contrarevolució.

ESCOLTA, DONA

Nosaltres, pobres de nosaltres, per les necessitats elementals de la pacificació dels esperits, ens veiem obligats a fer veure que no volem dir el que sabem o a fer comprendre que no sabem el que volem dir.

Això que a simple vista sembla «petaca minuta» ha estat a punt d'impulsar els destins honestos i exemplars dels exemplars de

L'ESQUELLA pels mals averanys i pels camins de perdició més ericats d'espines i de desengany.

De primer cop d'ull havíem pensat que el millor fóra fer d'un cop, per sempre més L'ESQUELLA pornogràfica, però aleshores vàrem rebre una lletra apòcrifa del «padre Lobo» que ens va treure del cap aquell mal pensament.

«Hi ha quelcom més, deia la lletra, a fer abans de llançar-se pels camins de la desesperació: Modes, esports, nudisme, ràdio de l'aficionat, etc.»

I nosaltres hem seguit al peu de la lletra els consells de la lletra apòcrifa i encetem avui, victoriosos, la pàgina de «La Moda a la Reaguarda», amb la joia d'haver triomfat sobre els nostres mals pensaments.

En aquesta pàgina trobarem, si torna a publicar-se, vestits de dona i d'home, roba interior, fórmules per a fer carquinyolis i flams sense ous, pentinats, cotilles i punts de mitja.

Llegiu-la!

VESTITS DINAR TIRANT

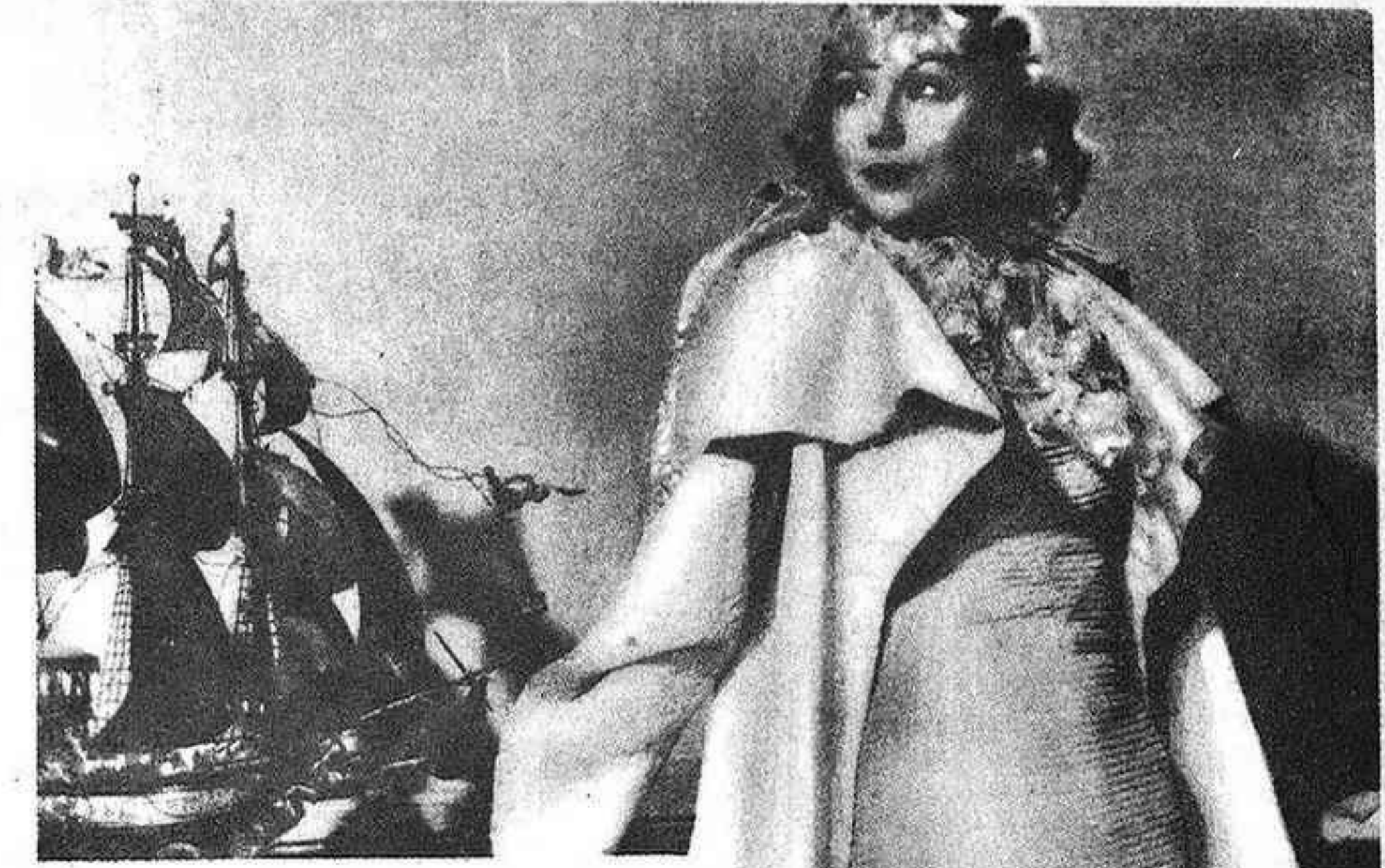
Això que a primer cop d'ull sembla que de cua de l'oll, per no dir la de la llet, no és cap cua, ni tan sols són models de cua ni de fer cua.

Això són quatre models formosos de cua d'anar i venir i passar més aviat desapercebudes com aquell que no vol la cua.

Són uns vestidets que el mateix pot servir per a fer brillantina en aquelles orxateries de la Rambla de Catalunya que diuen «Radio Sevilla» que per a llegir «El Diluvió».

També són adients per a anar pel demanant ajut a tot, amb aquells senzills pots de llauca que tenen una esclera a part de dalt.

Serveixen, a més, per a fer d'entorn a les acadèmies de ball per a senyores de funcionaris domiciliades a l'Exposició de París, i en fi per a tot allò que afecta el bon veure de la dona a la Reaguarda.

«MATAHARI»

Famós vestit del darrer model de nit, especial per a espionatge se-ret. Sembla de «piqué», però no ho és. Es més aviat un vestit de «piquet» d'execució i està confeccionat amb paper de barba gofrat amb grans rosetons dibuixats amb tinta simpàtica (per això no es veuen), naturalment.

Nosaltres li hem posat el suggestiu títol de «model Matahari», però, francament, no ens acaba de fer el pes.

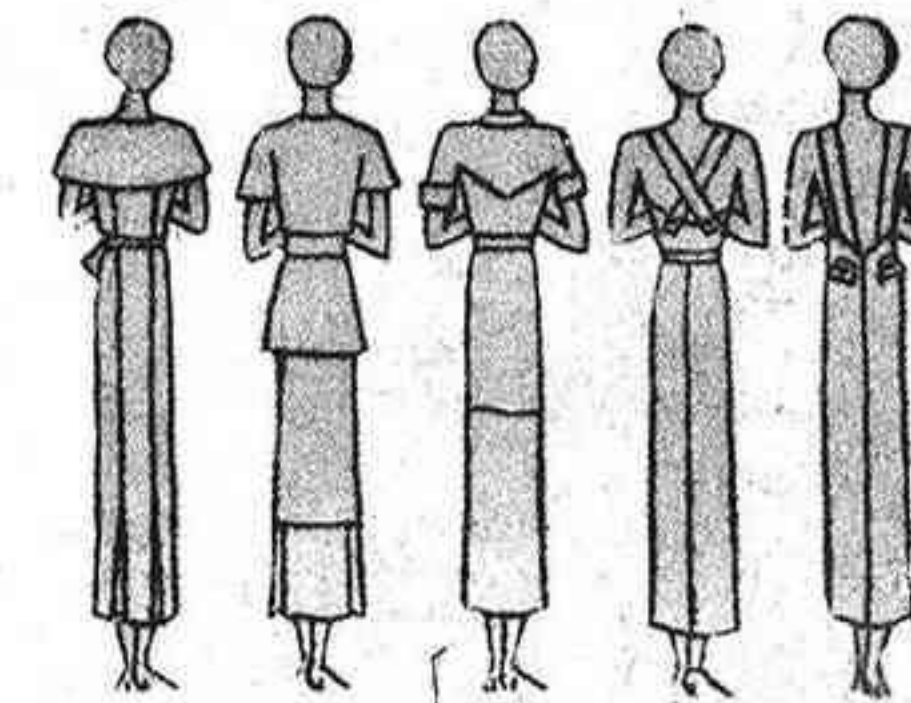
Consultori eugenèsic del Dr. Fèlix Tirabitlles

Rateta.—A vostè el que li fa falta és un home que la defensi i que sàpiga, si cal, estovar-la quan les circumstàncies ho demanen.

Patrolleta de Control.—Si vostè s'ha lliurat a ell, en cos i ànima, no cal que es malifí que ell li sabrà guardar els estalvis, i si mai vostè no els hi demana, mai no tindrà cap desengany.

Els homes, quan estímem, som així.

Pistoleta. Si ha marxat a París no és que no t'estimi; ell, com molts altres, tornarà i potser quan torni de París et portarà una criatura.

AQUESTES CINQ

Aquestes cinc nenes, que sembla que s'ha-gin empilat, són aquelles quatre de dalt, però vistes d'espatlles, afegint-ne una que, naturalment, ha vingut després i s'ha posat al rengle perquè és molt amiga de la segona de la dreta.

Flam de taronges

Aquest flam l'heu de fer en el temps de les taronges.

S'han de fer primer estalvis i comprar taronges, preferentment de València.

Després, es fan més estalvis i es compren ous, si n'hi ha.

Aleshores feu com aquell qui fa un flam normal amb llet i tot, i mentre es cou s'ha d'anar escorrent la taronja com aquell que no fa la cosa a fi que en fi de comptes el flam no s'adoni de res.

Un cop fet, es deixa refredar, es tasta, i si no està al vostre gust, es llença.

Darrer model d'objectes perduts als tramvies i als recones dels seients dels taxis i que estan a disposició de qui acrediti que li pertanyen.

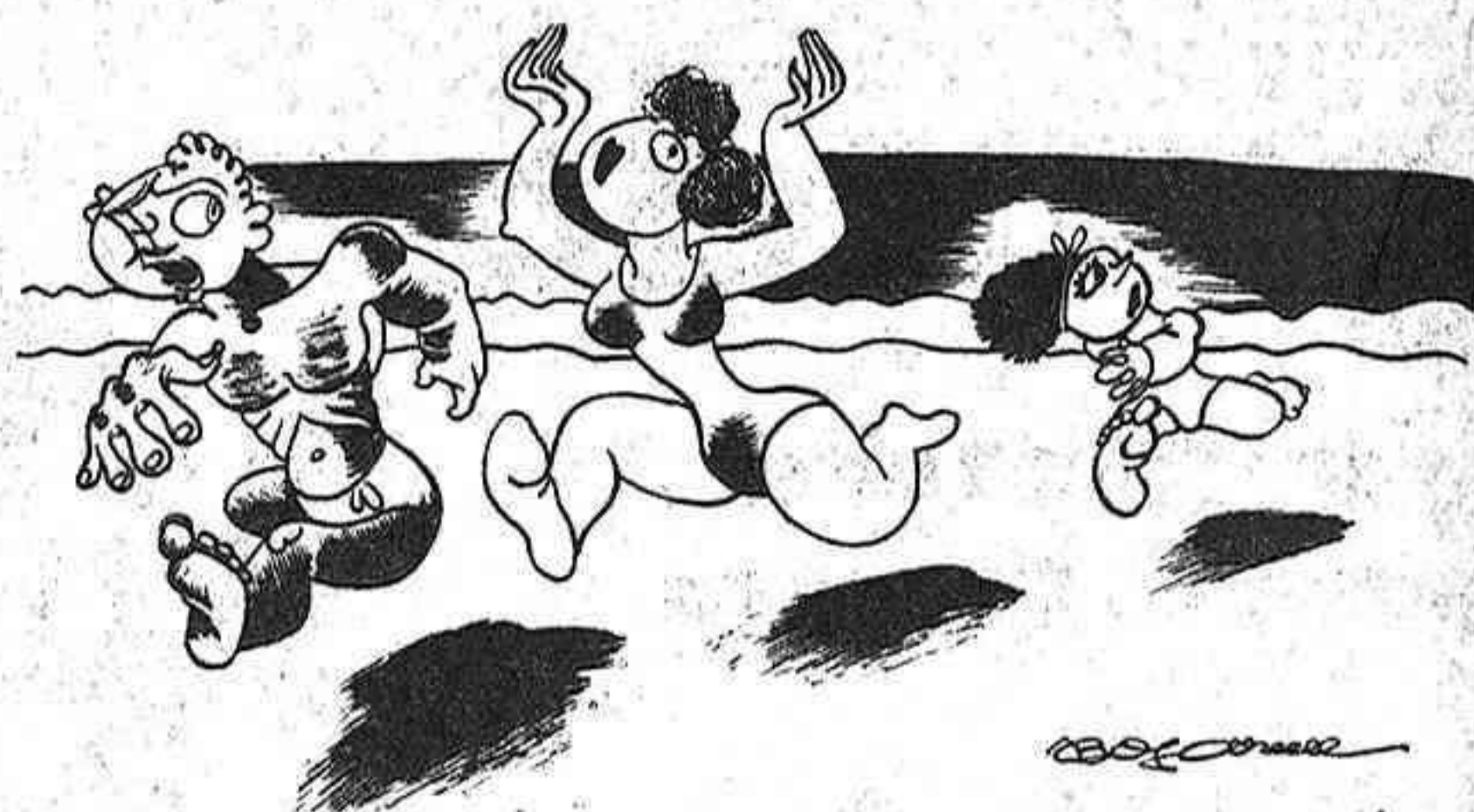
A més d'aquests, encara hi ha setze mil rellotges de paret, dos elefants ensinistrats, tres federals de tota la vida, un didal, uns donatius pro «Comsomol», tres cuirassats «Espanya», una tribuna de camp de futbol, catorze «Piscines i Esports», dos tramvies de la línia 29, tres cames ortopèdiques, dos pianos de maneta, un paraigua i sis trompetes de jazz.

L A R A Ç A D' E G E N E R A

1900

— Els taurons! Els taurons!

1937

— Les sirenes! Les sirenes!

E S Q U E L L O T S

RAMON LLULL ENS HA SORTIT
FEIXISTA

Fa uns dies l'erudit senyor Duran i Semper, director de l'Arxiu Històric de la ciutat de Barcelona, tingué l'acudit d'inquirir per mitjà de l'esperitisme l'esdevenidor de la guerra que sostenim contra el feixisme criminal.

A l'efecte, degudament proveït del «mèdiu», procedí a evocar l'esperit respectable de Ramon Llull. Hi ha gent que no s'està de res.

L'esperit respectable de Llull, hàbilment interrogat, es manifestà més feixista que l'Ulled (Jesusín), aquell que pispava els pursos del calaix de la taula de ministre al senyor Anguera quan el senyor Anguera era ministre lerrouxista de Treball i l'Ulled era sots-secretari.

Ramon Llull, a instàncies dels que havien evocat el seu esperit respectable, féu presagis francament derrotistes que val a dir que no agradaren gaire als evocants.

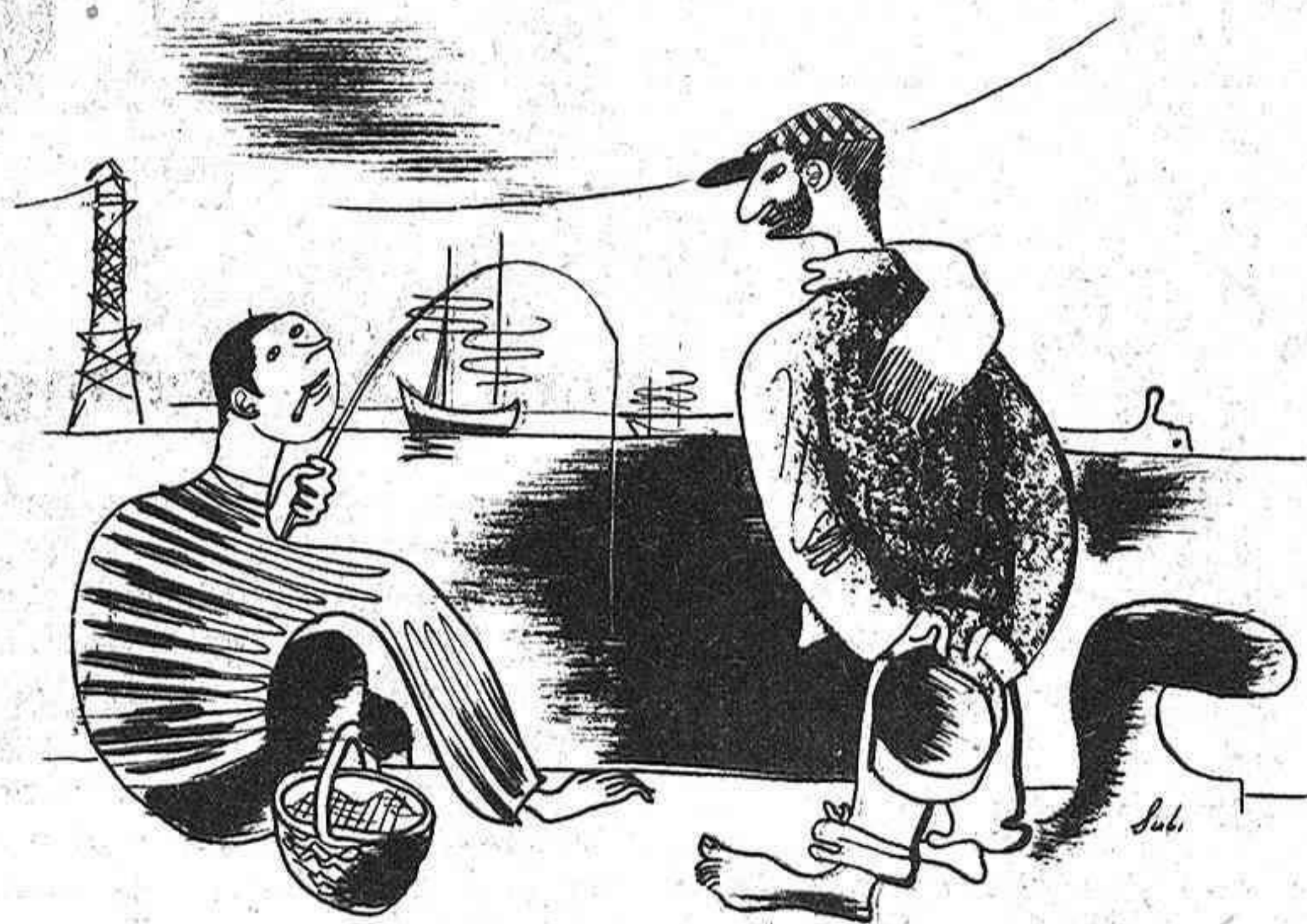
Aquests, un xic esverats, despertaren el «mèdiu», foragitant l'esperit i donaren per acabada la sessió. No se'n sabien avenir i demanaven al «mèdiu»:

—Estàs cert que era l'esperit d'en Llull? T'has fixat ben bé si portava barba?

—No portava barba, però sí que devia ésser Llull perquè s'ha passat tota l'estona fent així —deia el «mèdiu» fent gestos com si es gratés, ell, la barbassa que en vida havia portat Llull.

INVISIBILITAT

— Saps què va ésser la darrera alarma? Que la esquadra japonesa venia a bombardejar el «barri xino»!

BOIGS AMB CARNET

A l'Institut Psiquiàtric, com el seu nom indica, hi ha boigs. I uns són més boigs i uns altres menys boigs, fins que s'arriba als metges, que sempre són una mica boigs.

De menys boigs, d'aquells que només de tard en tard tenen un rampell, n'hi havia uns quants que, per a ocupar-los, els feren fer d'infermers a estones.

I va venir la Revolució i els revolucionaris varen entrar a l'Institut Psiquiàtric i varen

veure els menys boigs i varen dir: «Si aquests menys boigs fan d'infermers, han de tenir carnet sindical.» I els en varen donar.

Però com que el carnet havia d'ésser d'algun cosa i la bogeria no és una professió, els feren carnet del personal de la casa, i com que la casa és de l'Ajuntament, varen entrar a l'Ajuntament amb 85 duros al mes. I ara són interns i funcionaris de la casa i pels dos conceptes són una càrrega municipal.

Però són boigs, pobres, i ja es diu que els boigs fan bitlles.

BENEFICENCIA ANTIFEIXISTA

Ara que tenim coll avall allò tan difícil de suprimir: la mendicitat, resulta que corren pels cafès i pels tramvies i per tot arreu nois i noies demanant uns cèntims que van posant dins d'uns grans pots de llauna que fan pensar enternidament en la beneficència en conserva.

La gent s'acostuma malament amb això a descarregar la consciència amb una peça de deu cèntims i creu que amb aquesta senzilla generositat ha complert ja tots els seus deures d'antifeixista.

Hom després d'haver abocat una peça de deu de la barba dins d'un pot d'aquests que es troben al davant d'una mossà vestida d'arlesiana és capaç d'enfrontar-se amb aquell cartell que diu:

«I tu, què has fet per guanyar la guerra?»

—Qui, jo? Acabo de donar deu cèntims per a reconstruir el cuirassat Espanya.

Amb aquesta gent s'hauria de fer sense miraments allò que diuen que va fer Sant Pere amb un usurer que volia entrar al cel:

—Tu, què has fet al món per creure't amb dret d'entrar al cel?

—Una vegada vaig donar deu cèntims a un pobre.

Sant Pere es ficà la mà a la butxaca i treié deu cèntims i, allargant-los a l'usurer, li va dir:

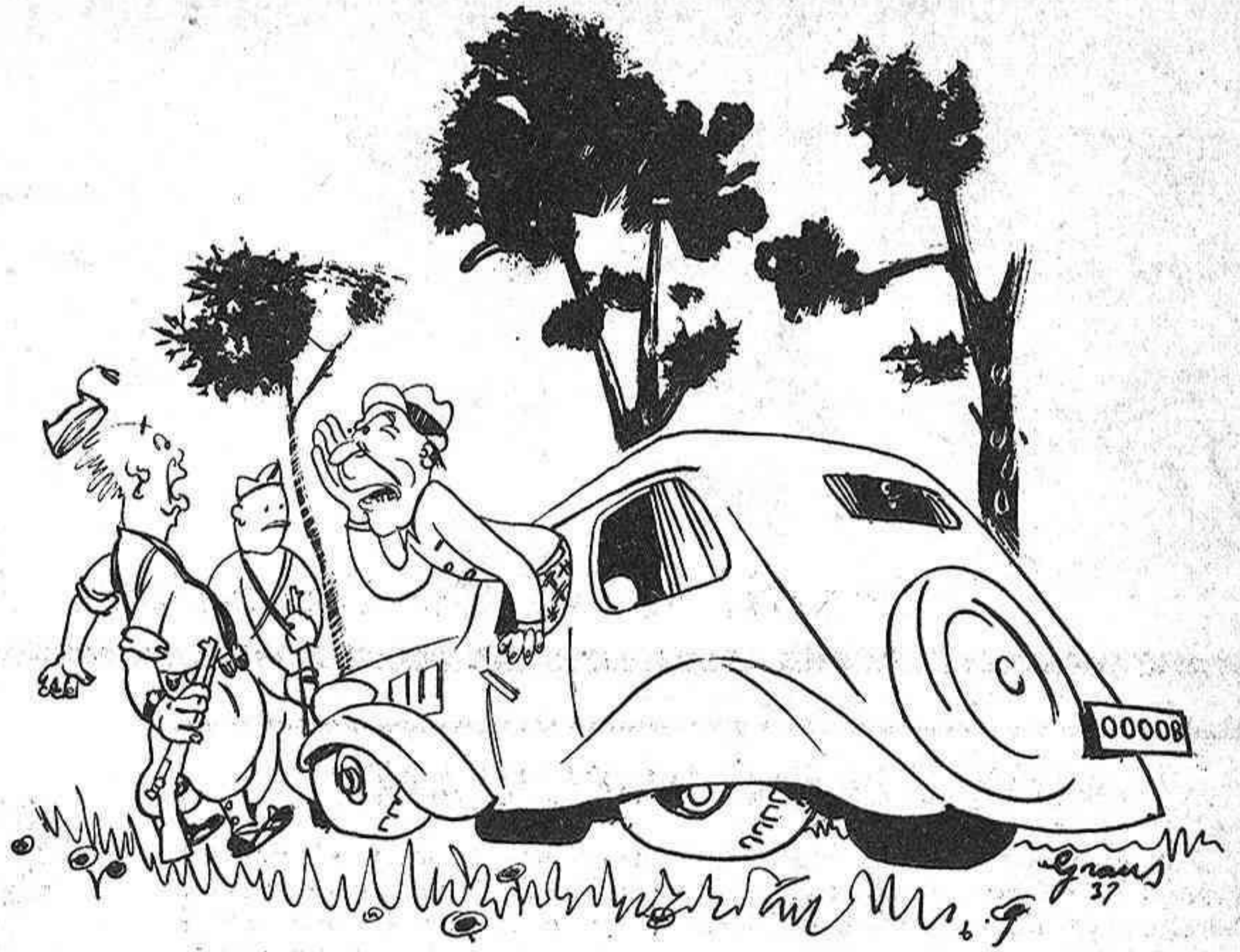
—Té, aquí tens els teus deu cèntims i veste'n a fer punyetes.

HAUREM DE MILITARITZAR ELS ESPORTS

Aquests dies hem llegit amb satisfacció que l'equip titular de futbol de Girona ha rebut moltes invitacions de països estrangers per a jugar sengles partits i recentment una proposició concreta per a fer una tournée esportiva per Mèxic.

El Girona FC ha trobat ràpidament l'única resposta que podia donar a aquestes demandes que molts patriotes voldrien haver rebut. El Girona ha contestat que no pot desplaçar-se per la senzilla raó que té tots els seus equipers al front.

Al costat d'això no volem comentar el resultat del desplaçament dels esportius espanyols que han pres part a l'Olimpíada popular d'Anvers.

Però, no ens en podem ni devem estar d'advertir als dirigents que estan organitzant el pròxim desplaçament per al Campionat Universitari, que s'ha de celebrar aviat a París, que ells són responsables de mobilitzar gent inclosa en les lleves mobilitzades i que si els passa el que ha passat, i no volem comentar, a l'Olimpíada d'Anvers, que mai no ens vinguin amb la flauta que ha estat sorpresa la seva bona fe.

Aquí de bona fe, si fa no fa, tothom en té una mica, però ens cal guanyar la guerra i és precisament amb els músculs que l'hem de guanyar.

ROMPEM MOTLLOS? ROMPEM-LOS

Sota els títols «Romplendo moldes».—«Verdades y mentiras».—«La vida está en el Sindicato», la «Soli» de divendres passat publicava, en el pis deixat per llogar per Ezequiel Endérez, un article en el qual cita la cèlebre frase: «Menos política y más administración», i diu:

«Tenemos que recoger la frase y comentarla; para nosotros tiene un sentido diametralmente opuesto, porque no nos importan un bledo ni la política, ni la administración pública.»

Trobem que no calia pas dir-ho en lletres de motllo.

FRIED-FELD

P. I. C. A.

Fem saber a la premsa del país que nosaltres també som un Partit i una Institució i que si ens bescanten, el censor els picarà els dits. Apal

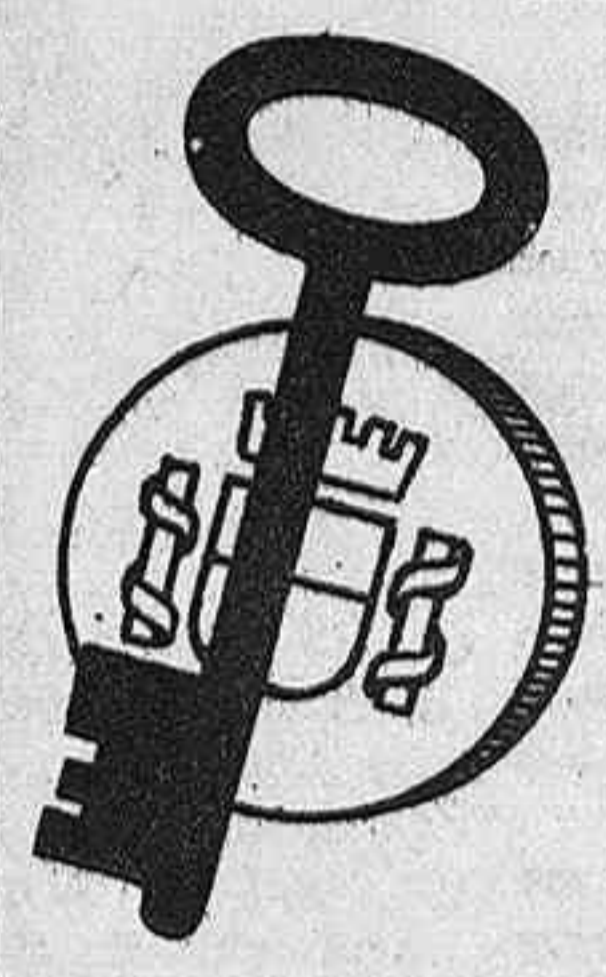
(Partit Idoni de Capacitats Aplegades)

ADVERTIMENT IMPORTANT

Per mor del registre civil de la propietat urbana, el Partit Rococó d'Ordenació Ubicada es veu obligat a canviar de nom. Resulta que hem usurpat atribucions i que el nom no ens pertany del tot; un senyor ens ho ha fet veure a les bones, i a desgrat que la reforma ens causa perjudici, no tenim més remei que fer-la.

Per acord del Consell de Transformacions del Partit, d'ara endavant ens direm Partit Idoni de Capacitats Aplegades (P.I.C.A.).

El P. I. C. A. es fa seu el programa, la marca i la sindical germana del difunt Partit, que tan bon record ha deixat entre nosaltres i la pèrdua del qual pot considerar-se reparada. Els nostres líders, ni caldria dir-ho, continuen essent nostres, i ara més que mai estan disposats a menar-nos pel bon camí amb llur atinat guiatge.

El P. I. C. A. ha heretat del seu difunt germà, el gloriós emblema de la clau i el «duro». Respecteu-lo i feu-lo respectar.

Nota del Consell general del P. I. C. A.

En vista de les circumstàncies, el Consell General del P. I. C. A. desautoritza d'una manera rotunda el diari clandestí del Partit, "La Pròpia", amb la qual no tenim res a veure ni l'hem sentida nomenar mai.

Aprofitem aquesta oportunitat per declarar el nos-

tre profund dolor per la campanya de suspicacions engegada per determinats periòdics contra el nostre òrgan clandestí, la vida del qual ha estat feta impossible.

Aquest no és ni el camí de la convivència, ni el camí de l'assistència social. Que consti en acta.

AVIS A LES JOVENTUTS FEMENINES, SOCORS ROIG, CAVALLERIA, INFANTILS, ETC. DEL P. I. C. A.

Es fa saber que degut al canvi de raó social que ha hagut de sofrir el nostre Partit, tots els militants estan obligats a complimentar determinats requisits jurídic-legals; altrament, perdran llur condició d'afiliats, i amb ella, el dret de rebre a domicili el diari clandestí del P. I. C. A.

NOTICIARI

Ara que s'acosta el temps d'alçar la veda, preguem al nostre estimadís-

JA TENIM LA CORDIALITAT AL DAMUNT

Per fi, la veu serena, mesurada i objectiva dels nostres homes ha estat atesa. Nosaltres fórem els primers a dir que la cordialitat ens era necessària com una mala cosa, i que sense ella, no hi havia cordialitat possible.

Dia darrera dia hem enviat cartes al Govern, obrint-li els ulls, fent-li veure que la cordialitat no comprometia a res i que, en canvi, era un bon partit. Aquesta correspondència epistolar ha donat el seu fruit, i ara resulta que tots plegats som germans i que és pecat qui ens vulgui mal.

Com a germans, diu que

no ens podem barallar, i això engendra la nostra primera enèrgica respectuosa protesta. Ha vist mai, el Govern, uns germans que no es barallin? La baralla entre germans és el pinyol de la fraternitat i el sedàs que atenua i atempera les possibles baixes passions familiars; nosaltres ho entenem així, i quan nosaltres entenem una cosa, ja podeu pujar-hi de peus.

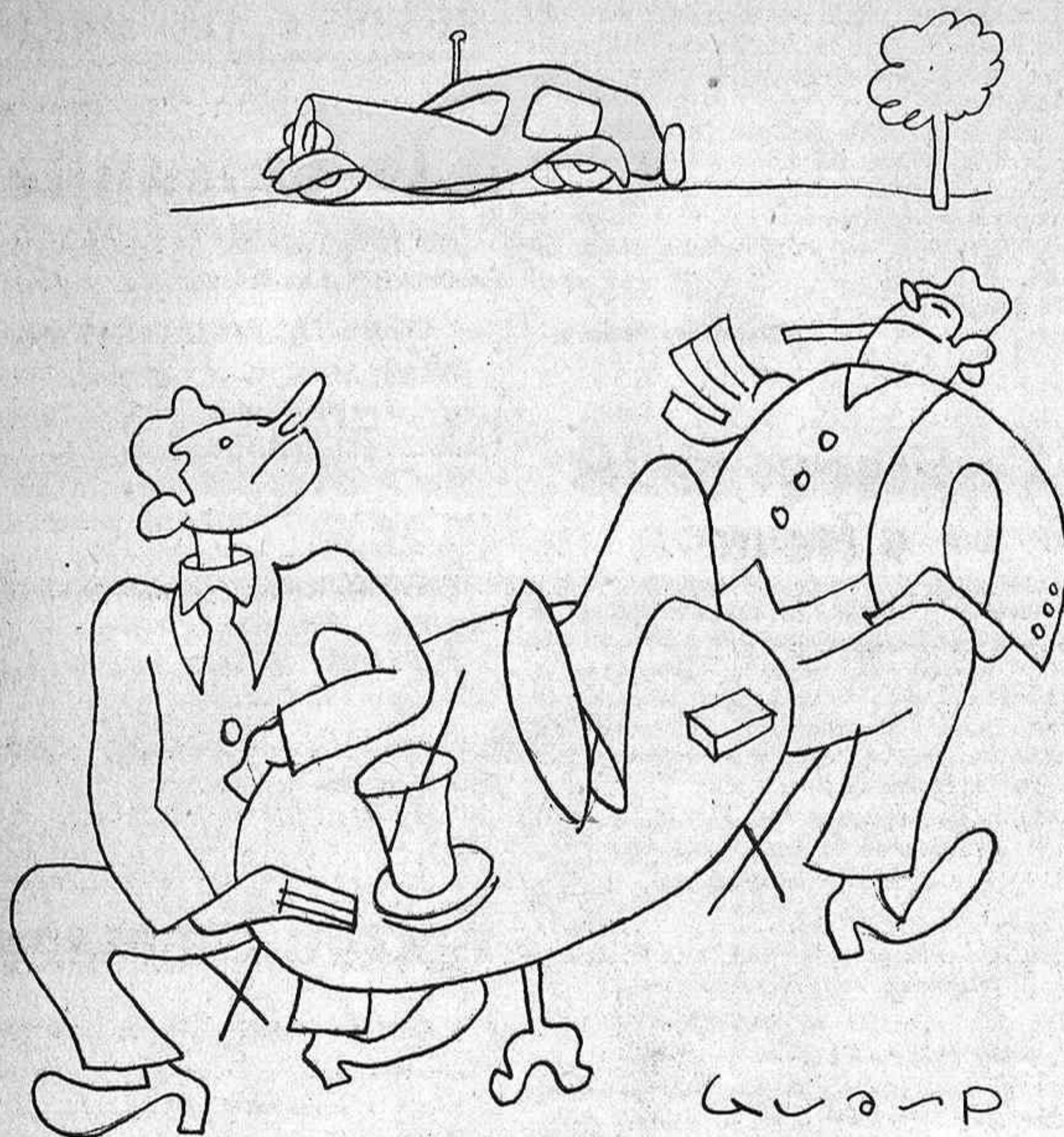
La cordialitat mal entesa és la cosa més avorrida d'aquest món. No ens queixem, ni somiquem, ni diem res. Denunciem el perill i prou (ai, i pica, volíem dir!).

sim líder N. Capo que vigili molt, puix un cop despullats un home i un conill s'assemblen molt.

En Franco és un bandarra. En fem memòria als nostres subordinats.

Nosaltres no faltem mai el respecte als nostres superiors.

El P. I. C. A. també està pel restabliment del culte. El P. I. C. A. dona cap a tot.

ESTAJANOVISTES

- I de Xang-Hai, què en saps?
—De «Shanghai»? Ara acabo de deixar-hi la xicotai!

LA RUPTURA LUSO-TXECOSLOVACA ACABA MALAMENT

Els portuguesos envaeixen Txecoslovàquia per correspondència

Del nostre enviat especial Mme. Geneviève Tabouis

La ruptura diplomàtica de Portugal amb Txecoslovàquia no podia pas quedar tal com la gent senzilla i sense segones intencions s'havia imaginat. Aquesta gent deia: «Han trencat les relacions, doncs cada un dels dos països es cercarà un altre flirt».

Però no; la sang ardent i meridional dels portuguesos no podia pas tolerar que, després d'haver retirat els seus representants diplomàtics a Praga, l'ofensa no fos venjada i copiosament venjada. La sang ja se sap que demana sang, i la sang portuguesa en demanava, feia temps, amb insistència, perquè tothom sap el bona que és amb fetge i ceba.

Però, com podia Oliveira Salazar portar a cap els seus negres designis portuguesos? Txecoslovàquia havia comès la fellonia d'establir les seves fronteres fora de l'abast dels centenars de milions de dits de peus portuguesos i era difícil enviar-los a trepitjar aquell país insolent que es negava a facilitar-li armes amb destí a les tropes de Franco.

En els centres diplomàtics parisencs, londinencs, lisboetes, praguencs i copenhaguencs, en els quals em solc moure com la peixa a l'aigua, es comentava aquests darrers dies la situació difícil en què es trobava Portugal cas de voler portar endavant les coses, com era una obligació seva fer si volia respondre al seu temperament.

Portugal, com tothom sap, per arribar a Txecoslovàquia ha de passar, primer, la seva pròpia frontera; això és fàcil; després ha de travessar la frontera germano-italiana amb França per Irun, cosa fàcil també de la banda germano-italiana, però més difícil del costat francès. Si aconseguix entrar a França, però, tindrà totes les facilitats per sortir-ne; més que facilitats, podem dir nosaltres, i podrà entrar a Alemanya, on es trobarà a casa seva. I d'Alemanya no cal dir com li serà fàcil entrar a Txecoslovàquia, sempre que Txecoslovàquia ho consenti, cosa que no és segura.

Aquest pla té dos inconvenients —ens confessava Oliveira Salazar en una conversa

al Palau d'Ajuda—: l'un és la mala voluntat manifesta de França i Txecoslovàquia i l'altre el transport de les tropes. Un soldat espanyol, un soldat francès, un soldat anglès, no són més que un soldat espanyol, un soldat francès o un soldat anglès. Un soldat portuguès són vint dits de soldat portuguès i dos peus, dues mans, dues cames i dos braços de soldat portuguès, i un cap, dos ulls, dues orelles, un nas, una boca, trenta-dues dents, dos pulmons —i quins pulmons!—, vint-i-quatre costelles... res; un soldat portuguès és tan nombrós que amb cada un ens veiem obligats a fer-ne un batalló.

—Així— vaig preguntar-li— renunciareu a la invasió?

—Per aquest cantó, sí; però tenim altres plans.

—Per mar, potser?

—Hi havíem pensat, però resulta que les col·lectores de les xarxes de clavegueres europees en combinació amb les canyerries dels serveis d'aigua potable de les poblacions per les quals hauria de passar la nostra esquadra, no tenen prou profunditat per al calat dels nostres cuirassats.

—No seria possible —li insinuàrem— disminuir aquest calat?

—Impossible. Nosaltres, els portuguesos, no disminuïm res; tot ho augmentem.

—Però, si Txecoslovàquia els ha negat les armes, com s'ho faran per atacar-la?

—Es que les armes que ens ha negat no eren per a nosaltres, sap? I, a més, si ells tenen la fàbrica Skoda, nosaltres mirarem de fer un contracte amb la Griffé-Skoda i ja veuran qui paga els plats trencats.

—Bé —li férem, veient que fugia d'estudi—; però, quin és l'altre pla, el bo?

—Ah! —em contestà misteriosament, fent-me l'ullet. I, aixecant-se del seu tron dictatorial, d'una corregudeta fugí definitivament d'estudi tot cant el vell fado que encara canten els nens d'estudi d'alguns pobles de Catalunya:

Guillermo Tell,
Hombre inmortal,
Salvó la patria
Universal.
Los portugueses,
Agradecidos,
Le nombraron capitán
Pim pam.

Lisboa, Agost.

Geneviève Tabouis

TXECOSLOVAQUIA, ENVAIDA

He arribat a Praga en avió, però no abans que es produïssin els fets tràgics de la invasió portuguesa. Els cercles diplomàtics m'han tirat en cara la meua lentitud, que no es pot atribuir més que a un sabotatge. Quan he arribat, doncs, ja no hi havia res a fer.

La cosa havia anat així:

Quatre dies abans el correu de l'estranger havia arribat a Txecoslovàquia carregat de tal manera que va deixar parats els carters de tant com varen veure que havien de caminar. El repartiment total trigà dos dies a fer-se i un cop acabat s'observà un fenomen que encara dura: Els soldats van pel carrer amb les mans enlaire i sense armes. N'he interromput un i, molt esverat, m'ha dit que li fiqués la mà a la butxaca de la pitrera. Ho he fet i n'he tret un retrat.

Un retrat de dona —diran els meus lectors— i maca.

Doncs no; un retrat d'homenot amb una cara ferotge que feia por, i una dedicatòria que deia:

«Soldadinho Checoslovaquino: Date per morto ou venço correndo. Uh! Uh!

Un terrible soldadasso portugessarro.»

—Tots els soldats del país, i els caps, i els generals —em digué aleshores el meu entrevistat, tot tremolós— han rebut postals per l'estil. El senyor Benes n'ha rebuda una d'Oliveira Salazar dalt d'un cavall d'espases. Es terrible!

—Oliveira Salazar?

—No; el mal que em fan els braços de dur-los enlaire; estem tots rendits.

He llogat un taxi i he anat a veure el meu amic M. Eduard Benes.

L'he trobat reunit amb tot el Govern, tots amb les mans enlaire. Oliveira Salazar es passejava per davant d'ells amb les mans al darrera, com Napoleó.

—I ara, senyor Oliveira —li he preguntat—, vós ací? I com heu vingut?

—Dins d'aquesta carta —m'ha indicat M. Benes.

En efecte; damunt la taula hi havia un sobre recentment obert, amb segells portuguesos.

—Hem envaït Txecoslovàquia per correspondència. Jal jal jal! Aquest era el pla secret!

—Però, què voleu ara? — li ha preguntat tímidament M. Benes. Voleu ésser President de la República?

—No! Vull alguna cosa..., alguna cosa millor, més tradicional!

—Voleu ésser rei? Emperador? Per a quan voleu la coronació?

—No! Encara que no ho sembli, jo sóc una bona persona i vull respectar els costums del país. Vull una cosa tradicional, típica...

I tornà a passejar-se preocupat. De sobte s'aturà, es donà un gran cop de mà al front, que el féu caure assegut a terra, i digué:

—Ja ho tinc! Res de coronació. Vull allò tan famós i típic de la història del vostre país: vull la «defenestració de Praga». I immediatament!

I ha estat aleshores que M. Benes s'ha acostat a Salazar Alonso que encara seia a terra, l'ha agafat amb dos dits pel clatell i l'ha tirat per la finestra.

La cerimònia ha estat senzilla i emocionant.

Praga, agost.

Geneviève Tabouis

L'espionatge facciós a França

Marsella. — Entre els papers trobats a les oficines d'espionatge franquista d'aquesta ciutat hi ha uns telegrams que demostren la participació de l'ex-periodista empordanès Josep Pla en les maniobres dels rebels. Es tracta de tres documents importantíssims com es podrà veure. El primer diu:

«S. E. Generalísimo Franco. Salamanca. Mande para un traje y zapatos.

José Pla.»

La resposta de Franco:

«Sujeto conocido por José Pla. Biarritz. Telegrama no concuerda clave.

Yo Franco.»

I Josep Pla, contesta:

«S. E. Generalísimo Franco: No necesaria clave. Stop. Esta vez digo la verdad. Stop. Yo al tanto.

José Pla.»

La humanitat

«La Humanitat» del 20 publicava el següent comunicat del dia:

COMUNICATS DE GUERRA

EL TEMPS. — A Catalunya: Per les comarques de Girona i curs de l'Ebre domina bon temps de cel serè.

Per la resta de Catalunya, el cel apareix mig cobert per núvols situats a altituds superiors a 800 metres d'alçària.

Les temperatures extremes han estat les següents: Màximes, 41 graus a Seròs i 38 a Lleida; mínimes, 12 graus a Ransoll i 13 a l'Estangento.

Això de posar la reraguarda al front ho trobem, si més no, indecent.

Correu i remeneu

T. Kapp de Fustah. — Es un tema «tabú».

Miquelet gran. — Sobre aquest afer, tenim el nostre punt de vista.

K. K. Hu. — Ja és una mica vell, oi?

Càustic. — Ens preneu per altres, i no sou tan càustic com us penseu.

B. E. L. L. — Mirarem d'aprofitar l'acudit.

Narg. — Si treballeu, sereu un bon dibuixant.

Lanmi. — Vós prometeu, però cal tenir una mica de paciència.

Racu. — Si ens sobra espai, ho aprofitarem.

Sasy. — Aprofitarem un dels acudits.

J. Grau. — Si madureu una mica més, farem fira.

Llevort. — Cursada l'adhesió. El dibuix queda en quarantena.

Bencià. — No passaria.

VISAT PER LA CENSURA

Manufactures Gràfiques B. SIRVEN S. A. E.
Empresa controlada pels seus obrers